

REGERINGEN

Näringsdepartementet

Regeringsbeslut

II 5

2008-10-02

Post- och telestyrelsen
Box 5398
102 49 STOCKHOLM

N2007/7482/ITP
N2007/10439/ITP
N2008/154/ITP
N2008/775/ITP
N2008/3409/ITP
N2008/4048/ITP
N2008/4657/ITP
N2008/5810/ITP
N2008/6224/ITP

Uppdrag om postutdelning i tätort

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Post- och telestyrelsen (PTS) att upphäva myndighetens allmänna råd om utdelning av post vid tillhandahållandet av samhällsomfattande posttjänst enligt postlagen (1993:1684), PTSFS 2005:5, i den del som detta anger att postoperatören bör förmå fastighetsägare att installera fastighetsboxar och om så inte sker ha rätt att hänvisa postmottagarna att hämta sin post på ett utlämningsställe.

Uppdraget ska genomföras snarast.

Bakgrund

PTS, som är tillståndsmyndighet enligt postlagen (1993:1684), har utfärdat allmänna råd om postutdelning. Syftet med de allmänna råden är enligt PTS att förtydliga tidigare gällande riktlinjer men också att ge dem ett nytt innehåll i den del som rör fastighetsboxar, dvs. postutdelning i flerfamiljshus i tätort¹. I myndighetens allmänna råd anges bl.a. följande:

”... Postoperatören bör ta initiativ till att förmå samtliga fastighetsägare att senast den 1 januari 2011 övergå till fastighetsboxar. I flerfamiljshus där det efter denna tidpunkt inte införts fastighetsbox kan postoperatören välja att inte längre dela ut försändelser i postinlägg i dörrar utan hänvisa de boende att hämta ut sina försändelser på utlämningsställe som postoperatören anvisar.”

Det allmänna rådet, som inte är rättsligt bindande, riktas till den eller de postoperatörer som utsetts att tillhandahålla en samhällsomfattande posttjänst enligt postlagen. Indirekt påverkar råden såväl landets fastighetsägare som enskilda. PTS säger sig vilja påskynda övergången till utdelning i fastighetsboxar i flerfamiljshus för att förbättra brevbärarnas

---

¹ PTS PM daterad den 31 augusti 2005, dnr 05-6941/39.

arbetsmiljö, gynna effektiviteten på postmarknaden och möjliggöra lägre kostnader i utdelningen².

För närvarande är det ca 2 miljoner hushåll som bor i flerfamiljshus med brevinkast i dörren och det är endast några få procent av flerfamiljshusen som varje år låter installera fastighetsboxar. Därmed kan det vara närmare 1,5 miljoner hushåll i flerfamiljshus som år 2011 inte har tillgång till fastighetsbox. Merparten av de hushåll som har fastighetsbox bor i nybyggda eller nyligen ombyggda hus, där det sedan ca tio år tillbaka är kutym att installera fastighetsboxar.

Regeringen uppdrog den 8 maj 2008 åt PTS att klargöra hur myndighetens allmänna råd om postutdelning i tätort förhåller sig till utdelningsplikten, bestämmelserna om samhällsomfattande posttjänst i postlagen och postdirektivet samt till myndighetsansvaret på postområdet (dnr N2008/3564/ITP). PTS redovisade uppdraget den 18 juni 2008.

Skälen för regeringens beslut

Av 1 § postlagen följer att det ska finnas en posttjänst i hela landet som bl.a. innebär att alla kan ta emot brev och andra adresserade försändelser som väger högst 20 kg (s.k. samhällsomfattande posttjänst). Enligt postlagen krävs tillstånd för rätten att bedriva postverksamhet och tillståndet får förenas med villkor om skyldighet för tillståndshavaren att tillhandahålla en samhällsomfattande posttjänst (4 och 5 b §§). I Sverige är det Posten AB (Posten) som ålagts denna skyldighet.

Enligt 8 § postförordningen (1993:1709) ska skyldigheten att tillhandahålla en samhällsomfattande posttjänst bl.a. innehålla krav på en insamling och en utdelning av post varje arbetsdag och minst fem dagar i veckan. Kravet på en samhällsomfattande posttjänst är ett uttryck för statens ansvar att säkerställa en viss servicenivå för posttjänsterna i hela landet.

Bestämmelserna i postlagen och postförordningen om utdelning av post grundar sig på postdirektivet som har genomförts i svensk lagstiftning³ och innehåller harmoniserade bestämmelser som syftar till att säkerställa tillgången till en samhällsomfattande posttjänst av bestämd kvalitet.

---

² PTS PM den 31 augusti 2005, dnr 05-6941/39 och PTS redovisning den 18 juni 2008 av regeringens uppdrag att klargöra förhållandet mellan PTS allmänna råd om postutdelning i tätort och utdelningsplikten, PTS dnr 08-6484/69.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna samt proposition 1997/98:127 Statens ansvar på postområdet.

Några regler utöver de som nu beskrivits, för hur postservicen exakt ska tillhandahållas, finns varken i tillståndsvillkoren, postlagen eller i någon annan författning. Postservicens praktiska utformning styrdes före de allmänna rådens ikraftträdande, den 1 oktober 2005, av den utdelningspolicy som Posten sedan länge tillämpat enligt sina riktlinjer, vilka härrörde från dåvarande Postverket.

Av PTS allmänna råd följer att enskilda postmottagare, som bor i ett flerfamiljshus där fastighetsboxar inte installerats, efter den 1 januari 2011 kan komma att hänvisas till ett utlämningsställe som postoperatören anvisat för att få tillgång till sin post. Regeringen anser att det allmänna rådet i denna del inte är förenligt med vad som följer av postlagen och postförordningen om hur den samhällsomfattande posttjänsten ska tillhandahållas.

PTS har vidare uttalat att myndigheten utifrån sitt ansvarsområde velat påskynda övergången till utdelning i fastighetsboxar i flerfamiljshus för att gynna effektiviteten på postmarknaden och möjliggöra lägre kostnader i utdelningsledet. En bidragande faktor till det sistnämnda har enligt PTS varit att brevbärarnas arbetsmiljö förbättras. Genom att verka för detta syfte anser regeringen att PTS i viss mån gått längre än vad som innefattas i dess tillsynsuppgift enligt 15 § postlagen, nämligen att ha tillsyn över efterlevnaden av postlagen och de föreskrifter och villkor som meddelats med stöd av lagen.

Mot bakgrund av anförda skäl bör PTS snarast upphäva sitt allmänna råd i den del detta uttalar att postoperatören bör ta initiativ till att förmå fastighetsägare att övergå till fastighetsboxar och där så inte skett efter den 1 januari 2011, kunna välja att hänvisa de boende att hämta sin post på ett utlämningsställe.

På regeringens vägnar

Åsa Torstensson

Anna Gillholm

Kopia till

Statsrådsberedningen

Socialdepartementet/ST

Finansdepartementet/BA

Integrations – och jämställdhetsdepartementet/KO

Näringsdepartementet/RS, ADM, RT, SÄ

Regeringskansliets Förvaltningsavdelning, RK Ekonomi

Trafikutskottet, Riksdagen